

Київський університет імені Бориса Грінченка

ПРОГРАМА
вступного випробування

ОР: другий (магістерський)

галузь знань: 06 «Журналістика»

спеціальність: 061 «Журналістика»

освітня програма: «Журналістика за видами»

на базі: ОР «бакалавр», здобутого
за іншою спеціальністю

ПОГОДЖЕНО
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б.Жильцов
« _____ » _____ 2017 року

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри журналістики та
нових медіа

Протокол «25» січня 2017 року № 6
Завідувач кафедри Ю.В.Нестерук

Київ 2017

I. Пояснювальна записка

Мета вступного випробування для вступу на здобуття другого освітнього рівня (магістерського): з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, які здобули освіту за ОР «бакалавр» з іншої спеціальності.

Форма вступного випробування:

Вступне випробування проходить в усній формі – відповідь на питання екзаменаційного білету.

Структура білету: екзаменаційний білет складається з трьох запитань. Перше запитання має виявити теоретичні знання з історії української журналістики, друге – із дисципліни «Теорія журналістики», «Психологія й етика журналістської творчості», «Теорія і методика журналістської творчості», «Теорія масової комунікації», а третє запитання має практичну спрямованість – воно передбачає виявлення рівня знань, умінь і навичок із відповідних дисциплін («Газетна журналістика», «Радіожурналістика», «Тележурналістика», «Інтернет-журналістика»).

Вимоги до відповіді абітурієнта:

1. Абітурієнти мають вільно орієнтуватися у структурно-змістових особливостях журналістського твору, поезиці журналістського твору, сучасних тенденціях та історичних періодах розвитку журналістики.
2. Абітурієнти мають виявити об'єктивний погляд на журналістику як масово-інформаційну діяльність.
3. Абітурієнт повинен володіти знаннями про медіа, журналістику, масову комунікацію.

Теорія журналістики

Початок інформаційних обмінів у людському суспільстві. Поняття інформації. Правила передачі журналістської інформації (за Р. Блюмом).

Критерії цінності інформації.

Журналістика в системі ринкових відносин. Поняття “свобода преси”.

Чотири моделі Зіберта, Петерсона та Шрама.

Якості преси (за Вальтером Хагеменом).

Чотири тенденції розвитку ЗМІ (за Р. Блюмом).

Норми професійної етики журналістів. Етичний кодекс українського журналіста

Класичні функції преси. Функції ЗМІ в проблемно-теоретичних планах.

Національне відродження і преса. Фактори, що впливають на ефективність та дієвість ЗМІ в умовах національного відродження.

Преса і демократизація суспільства.

Преса як бізнес: конфлікт інтересів.

Журналістика та соціальний захист населення. Специфічні риси та умови журналістської діяльності як підстави для соціального захисту.

ЗМІ та вибори: стандарти професійної діяльності..

Паблік рилейшинз: передумови виникнення. Засоби реалізації задач ПР.

Закон України „Про рекламу”.

Закон України „Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні”.

Закон України „Про телебачення і радіомовлення”. Як розпочати теле- та радіомовлення. Дозвільні органи та установчі документи.

Закон України „Про державну підтримку та соціальний захист журналістів”.

Закон України «Про доступ до публічної інформації».

Теорія масової комунікації

Поняття про теорію масової комунікації. Професіональна масова комунікація.

Загальна характеристика масовоінформаційної діяльності.

Поняття “комунікація” і поняття “спілкування”. Спільність і відмінність.

Глобалізація системи масової комунікації і її наслідки.

Поняття культури комунікації. Етикет спілкування.

Типові визначення поняття “комунікації”.

Диференціація понять “мовлення” і “спілкування”. Форми спілкування.

Ознаки комунікації. Поняття “результату комунікації” (за Різуном).

З’ясувати поняття успішної / неуспішної комунікації. З’ясувати поняття дієвості комунікаційного процесу. Конфлікт у комунікації.

Комунікативна мета та соціальна ситуація як чинники спілкування.

Поняття “масової комунікації”. Організоване спілкування.

Поняття “професійної масової комунікації”.

Диференціація понять “професійної” комунікації і “професійної” комунікації.

Творчі і нетворчі процеси у структурі масової комунікації.

Комунікація як конституюючий чинник суспільного розвитку.

Взаємозалежність розвитку суспільства і розвитку масової комунікації.

Виробничі процеси у структурі масової комунікації.

Поняття “культової комунікації”.

Контроль комунікативних процесів мас-медійними структурами.

Поняття “інформаційна індустрія” та “інформаційний потік”.

Об’єктивні причини “дозованої інформації”.

Вплив контенту на об’єктивні та суб’єктивні причини недостовірної інформації.

Комунікація як приплив інформації.

З’ясувати суть поняття „контент”.

Комп’ютерна техніка у системі інформаційної індустрії.

Глобалізація системи масової комунікації.

Виробники засобів масової комунікації.

Розвиток інформаційної індустрії в Україні.

Провідні інформаційні агентства світу (телерадіокомпанії, періодичні видання).

Поняття про комунікативний процес.

Природа комунікативного процесу. Комунікант і комунікат.

Складники комунікації.

Історія зарубіжної журналістики

Становлення публіцистики і журналістики в античній культурі.

Давньогрецька та давньоримська риторична публіцистика.

Розвиток журналістики в Європі в епоху Середньовіччя.

Перші рукописні газети.

Зародження друкарства. Перша друкована періодика.

Історія виникнення журналістики у Франції. Усні й писемні форми розповсюдження інформації у XVII-XIX ст.

Англійська журналістика в XV-XIX ст. Передумови виникнення англійської друкованої газети / „Зоряна палата”: специфіка діяльності цензури в Англії XVI–XVII ст.

Виникнення преси в Німеччині / Німецька журналістика XVI-XIX ст.

Європейська просвітницька журналістика.

Діяльність цензури в Європі XV-XIX ст.

Становлення журналістики Росії XVIII ст. та її розвиток у XIX ст.

Початки американської журналістики. Представники американської журналістики та їх здобутки.

Становлення журналістики в країнах Латинської Америки.

Становлення журналістики в країнах Азії. Сучасна арабська преса XX ст.

Становлення журналістики в країнах Африки.

Видання: для колонізаторів, світські видання, місіонерські видання.

Національна преса в колоніях та напівколоніях.

Зародження журналістики у Китаї.

Вплив комерційної реклами та прогресу поліграфії на розвиток журналістики.

„Масові” видання. Причини появи. Структура видань. Переваги й недоліки.

„Жовта” преса. „Якісна” преса. Особливості подачі матеріалів.

Характеристика провідних представників „якісної” преси.

Міжнародні журналістські організації та профспілки.

Українські журналістські об’єднання.

Таблоїди. Щотижневі журнали новин.

Сучасні масові ілюстровані журнали.

Ділові журнали. Журнали-дайджести.

Безкоштовні газети. Криза періодичного друку і державна підтримка преси.

Журналістика східноєвропейських країн в період реформ (1990-і рр. – поч. XXI ст.)

Історія української журналістики

Передумови виникнення та джерела української журналістики.

Періодизація історії української журналістики як наукова проблема.
Харківська журналістика 1810-1820-х років XIX ст. Роль Харківського університету в історії української преси.
Перші періодичні видання в Україні.
Українська альманахова журналістика.
Українська журналістика в добу „великих реформ”.
Альманахові видання П.Куліша.
Журнал „Основа” та його роль в розвитку української журналістики.
Публіцистика М.Костомарова та П.Куліша.
Редакторська діяльність Л.Глібова.
Суспільно-історичні умови розвитку та специфіка української журналістики Австро-Угорщини.
Головні тези програми москвофілів та їхня преса.
Засади політичної та естетичної програми народовців. Періодизація народовської журналістики.
Газета „Буковина”. Загальна характеристика видання.
Роль І.Франка у розвитку української журналістики.
Програмні положення радикалів та їхня преса.
Характеристика журналу „ЛНВ”: редакційна колегія, автори, роль в історії української преси.
Еміграційні видання М.Драгоманова.
Ю.Бачинський в історії української публіцистики.
Революція 1905 року в Росії і відродження української преси. Нові видання.
Обставини функціонування української преси у період 1905–1914 рр.
Розгалуження української преси на Наддніпрянщині після 1905 р.
Українська преса на Західній Україні перед Першою світовою війною.
Таборова преса інтернованих: мета, обставини виходу, спрямування.
Історичні умови та розвиток преси в період УНР та громадянської війни.
Цензура та початки саморегуляції українського пресового життя.
Розвиток української преси у 1920–1939 рр. Журналістика в Радянській Україні.
Умови розвитку української преси в Галичині в міжвоєнний період.
Українські видання на Буковині у 1918–1940 рр.
Українська журналістика у радянський період.
Українська журналістика періоду Незалежності.

Журналістський фах

Системи вимірювань друку, формати газетних видань.
Вплив гарнітури шрифту на сприйняття тексту. Комунікативна і естетична якості розділових знаків у газеті.
Заголовна частина газети: будова, розміщення функції, стиль.
Укласти всі можливі пояснювальні комплекси в ЗМІ на тему, визначену екзаменатором.
Укласти всі можливі заголовні комплекси в ЗМІ на тему, визначену екзаменатором.
Запропонувати всі можливі ілюстраційні елементи (фото, нефотографічні жанри, інфографіка) в ЗМІ на тему, визначену екзаменатором.
Засоби і способи виділення матеріалів на тему, визначену екзаменатором.

Створити макет газетного звороту матеріалів на тему, визначену екзаменатором.
Поняття і засоби композиції газетної шпальти, номери і видання.
Анкетування в періодиці.
Види авторських колонок.
Види вступів.
Використання цифр у новинних повідомленнях.
Додаткова діяльність газетних підприємств.
Друковані джерела новинної інформації.
Заголовки та вимоги до них.
Інтернет як джерело новинної інформації.
Інфотейнмент, фінішинг, івент-екшн.
Коллективні форми творчої роботи редакції.
Критерії цінності новин.
Людський фактор як джерело новинної інформації.
Маркетинг періодичного видання.
Менеджмент редакції.
Організація мультимедійного та крос-медійного виробництва.
Складові інформаційного ринку.
Найбільша медіа-власність в Україні: медіа-холдинги, медіа-корпорації.
Вивчення аудиторії друкованого ЗМІ.
Бізнес-план видання.
Види журналістських розслідувань.
Технологія роботи в жанрі журналістського розслідування
Неочевидні джерела новинної інформації. Види посилань на джерела інформації.
Організація роботи редакції.
Основні правила щодо вступу в новинних матеріалах.
Поняття та ознаки новин. Отримання новинної інформації.
Планування новинних матеріалів та вимоги до них.
Позиціонування видання на ринку. Цільова аудиторія ЗМІ.
Поняття „газетної качки”.
Посилання в новинних повідомленнях.
Причини появи помилок у публікаціях. Право на відповідь та спростування.
Робота з редакційною поштою. Види зв'язку з аудиторією у журналістиці.
Розробка теми (навести приклад).
Сегментування ринку в газетно-журнальному виробництві.
Тематична спеціалізація журналіста.
Узагальнюючий, модифікований та анонімний вступи.
Факт і його поняття в журналістиці. Типи фактів.
Фальсифікації та розіграші. Фейкові новини.
Форми початку вступної частини.
Фотоілюстрації у друкованому виданні.
Цитування в новинах.
Види інформаційних жанрів.
Специфіка написання репортажу.
Структура аналітичних жанрів.
Огляд та огляд преси як аналітичні жанри у ЗМІ

Аналітична стаття
Рецензія як аналітичний жанр та її види
Структура публіцистичних жанрів
Специфіка написання нарису
Публіцистична стаття та її особливості
Редакційна стаття. Авторська колонка. Блог.
Памфлет і фейлетон як сатиричні жанри публіцистики
Роль і значення радіомовлення у суспільстві. Функції радіомовлення.
Особливості впливу на аудиторію
Типи радіоорганізацій (за формою власності, специфікою організації мовлення).
Різновиди радіопередач. Жанрово-тематичне спрямування радіопередач.
Принципи та особливості програмування в радіомовленні. Сітка і розклад радіомовлення.
Технічні засоби радіомовлення. Технологічна «революція» радіо в інформаційному суспільстві.
Виразальні засоби радіомовлення.
Професія репортера. Вимоги, професійні якості.
Особливості структури радіоматеріалів аналітичного жанру. Професійна спеціалізація в аналітичних жанрах.
Вимоги до радіобесіди. Методика підготовки радіобесіди
Специфіка прямих передач. Особливості спілкування, роль ведучого
Особливості композиції та виразальних засобів художньо-публіцистичних радіопередач.
Документальна основа радіомовлення. Створення та використання документальних записів.
Особливості сприйняття радіопередач аудиторією. Традиційні та сучасні форми діалогу з радіослухачами.
Передачі для цільової аудиторії. Особливості створення і сприйняття.
Редактор – головна особа у телевізійному творчому процесі. Охарактеризуйте діяльність редактора на телебаченні.
Різновиди роботи тележурналіста в кадрі.
Поняття телерепортажу. Види репортажу. Як створити репортаж?
Жанри аналітичної журналістики на телебаченні.
Особливості інформаційних жанрів у журналістиці.
Інформаційний випуск або програма “Новин” на телебаченні.
Композиційно-змістові типи складових частин тексту інформаційного випуску.
Трансформація стенд-апу на українськму телебаченні.
Телевізійний сценарій. Його походження. Дві форми написання сценаріїв.
Телевізійна публіцистика. Характерні риси та ознаки.

Література

1. Вартанов П., Шкляр В.І. Основи теорії журналістики. – К., 1997.
2. Гриценко О., Кривошея Г., Шкляр В. Основи теорії журналістської діяльності. – К., 2000.
3. Михайлин І.Л. Основи журналістики. – К.: ЦУЛ, 2002. – 284 с.
4. Москаленко А.З. Вступ до журналістики. – К.: Школяр, 1998.

5. Москаленко А.З. Теорія журналістики. – К.: Експрес-об'ява, 2002. – 334 с.
6. Москаленко А.З., Губерський Л.В., Іванов В.Ф. Основи масово-інформаційної діяльності: Підручник. – К., 1999.
7. Москаленко А.З., Губерський Л.В., Іванов В.Ф., Вергун В.А. Масова комунікація. – К., 1997.
8. Різун В.В. Маси. – К., 2003.
9. Тимошик М. Історія видавничої справи. – К., 2003. – 496 с.
10. Михайлин І. Л. Історія української журналістики ХІХ століття: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 720 с.
11. Гоян О.Я. Радіостанція як ділове підприємство: Методика журналістської творчості – К.: Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка, 2001. – 62 с.
12. Закон України „Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні” від 1992 р.
13. Закон України „Про інформацію” від 20 листопада 1992 р.
14. Конституція України. – К.: Право. – 1996. – 53 с.
15. Косарчук В.П. Журналістський маркетинг. – К., 1999. – 21 с.
16. Масова комунікація: Підручник / А.З.Москаленко, Л.В.Губерський, В.Ф.Іванов, В.А.Вергун. – К.: Либідь, 1997. – 216 с.
17. Москаленко А.З. Теорія журналістики: Підручник. – К.: Експрес-об'ява, 1998. – 335 с.
18. Іванов В., Сердюк В. Журналістка етика. – К., 2002.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

№	Оцінка	Кількість балів	Критерії
1	Склав	60-100	Ставиться вступнику, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.
2	Не склав	1-59	Ставиться вступнику, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.